

Discurs del Papa al Congrés dels Estats Units

Dij, 24/09/2015 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Discurs del Papa al Congrés dels Estats Units. *Dijous 24 de setembre de 2015*

Senyor Vicepresident,
Senyor President,
Distingits Membres del Congrés,
Benvolguts amics:

Els agraeixo la invitació que m'han fet per [dirigir-los la paraula en aquesta sessió conjunta del Congrés](#) a «la terra dels lliures i en la pàtria dels valents». M'agradaria pensar que ho han fet perquè també jo sóc un fill d'aquest gran continent, del que tots nosaltres hem rebut tant i amb el qual tenim una responsabilitat comuna.

Cada fill o filla d'un país té una missió, una responsabilitat personal i social. La de vostès com a Membres del Congrés, per mitjà de l'activitat legislativa, consisteix a fer que aquest País creixi com a Nació. Vostès són el rostre del seu poble, els seus representants. I estan cridats a defensar i custodiar la dignitat dels seus conciutadans en la cerca constant i exigent del bé comú, doncs aquest és el principal desvetllament de la política. La societat política perdura si es planteja, com a vocació, satisfer les necessitats comunes afavorint el creixement de tots els seus membres, especialment dels quals estan en situació de major vulnerabilitat o risc. L'activitat legislativa sempre està basada en l'atenció al poble. A això han estat convidats, cridats, convocats per les urnes.

Es tracta d'una tasca que em recorda la figura de Moisès en una doble perspectiva. D'una banda, el Patriarca i legislador del Poble d'Israel simbolitza la necessitat que tenen els pobles de mantenir la consciència d'unitat per mitjà d'una legislació justa. D'altra banda, la figura de Moisès ens remet directament a Déu i per tant a la dignitat transcendent de l'ésser humà. Moisès ens ofereix una bona síntesi de la seva tasca: vostès estan convidats a protegir, per mitjà de la llei, la imatge i semblança plasmada per Déu en cada rostre.

En aquesta perspectiva voldria avui no només dirigir-me a vostès, sinó amb vostès i en vostès a tot el poble dels Estats Units. Aquí juntament amb els seus Representants, voldria tenir l'oportunitat de dialogar amb milers d'homes i dones que lluiten cada dia per treballar honradament, per portar el pa a la seva casa, per estalviar i –a poc a poc– aconseguir una vida millor per als seus. Que no es resignen solament a pagar els seus impostos, sinó que –amb el seu servei silencios– sostenen la convivència. Que creen llaços de solidaritat per mitjà d'iniciatives espontànies però també a través d'organitzacions que busquen pal·liar el dolor dels més necessitats.

M'agradaria dialogar amb tants avis que atresoren la saviesa forjada pels anys i intenten de moltes maneres, especialment a través del voluntariat, compartir les seves experiències i coneixements. Sé que són molts els que es jubilen però no es retiren; segueixen actius construint aquesta terra. M'agradaria dialogar amb tots aquests joves que lluiten pels seus desitjos nobles i alts, que no es deixen atomitzar per les ofertes fàcils, que saben enfrontar situacions difícils, fruit moltes vegades

de la immaduresa dels adults. Amb tots vostès voldria dialogar i m'agradaria fer-ho a partir de la memòria del seu poble.

La meua visita té lloc en un moment en què els homes i dones de bona voluntat commemoren l'aniversari d'alguns il·lustres nord-americans. Salvant els vaivens de la història i les ambigüitats pròpies dels éssers humans, amb les seves moltes diferències i límits, aquests homes i dones van apostar, amb treball, abnegació i fins i tot amb la seva pròpia sang, per forjar un futur millor. Amb la seva vida van plasmar valors fundacionals que viuen per sempre en l'ànima de tot el poble. Un poble amb ànima pot passar per moltes cruïlles, tensions i conflictes, però aconsegueix sempre trobar els recursos per tirar endavant i fer-ho amb dignitat. Aquests homes i dones ens aporten una hermenèutica, una manera de veure i analitzar la realitat. Honrar la seva memòria, enmig dels conflictes, ens ajuda a recuperar, en l'avui de cada dia, les nostres reserves culturals.

Em limito a esmentar quatre d'aquests ciutadans: Abraham Lincoln, Martin Luther King, Dorothy Day i Thomas Merton.

Estem en el cent cinquanta aniversari de l'assassinat del President Abraham Lincoln, el defensor de la llibertat, que ha treballat incansablement perquè «aquesta Nació, per la gràcia de Déu, tingui una nova aurora de llibertat». Construir un futur de llibertat exigeix amor al bé comú i col·laboració amb un esperit de subsidiarietat i solidaritat.

Tots coneixem i estem summament preocupats per la inquietant situació social i política del nostre temps. El món és cada vegada més un lloc de conflictes violents, d'odi nociu, de sagnant atrocitat, comesa fins i tot en el nom de Déu i de la religió. Som conscients que cap religió és immune a diverses formes d'aberració individual o d'extremisme ideològic. Això ens urgeix a estar atents enfront de qualsevol tipus de fonamentalisme d'índole religiosa o del tipus que sigui. Combatre la violència perpetrada sota el nom d'una religió, una ideologia, o un sistema econòmic i, al mateix temps, protegir la llibertat de les religions, de les idees, de les persones requereix un delicat equilibri en el qual hem de treballar. I, d'altra banda, pot generar-se una temptació a la qual hem de prestar especial atenció: el reduccionisme simplista que divideix la realitat en bons i dolents; permetin-me usar l'expressió: en justs i pecadors. El món contemporani amb les seves ferides, que sagnen en tants germans nostres, ens convoca a afrontar totes les polaritzacions que pretenen dividir-ho en dos bàndols. Sabem que en l'afany de voler alliberar-nos de l'enemic exterior podem caure en la temptació d'anar alimentant l'enemic interior. Copiar l'odi i la violència del tirà i de l'assassí és la millor manera d'ocupar el seu lloc. A això aquest poble diu: No.

La nostra resposta, en canvi, és d'esperança i de reconciliació, de pau i de justícia. Se'ns demana tenir el coratge i usar la nostra intel·ligència per resoldre les crisis geopolítiques i econòmiques que abunden avui. També al món desenvolupat les conseqüències d'estructures i accions injustes apareixen amb molta evidència. El nostre treball se centra a retornar l'esperança, corregir les injustícies, mantenir la fe en els compromisos, promovent així la recuperació de les persones i dels pobles. Anar cap endavant junts, en un renovat esperit de fraternitat i solidaritat, cooperant amb entusiasme al bé comú.

El repte que hem d'afrontar avui ens demana una renovació de l'esperit de col·laboració que ha produït tant bé al llarg de la història dels Estats Units. La

complexitat, la gravetat i la urgència de tal desafiament exigeix posar en comú els recursos i els talents que posseïm i obstinar-nos a sostenir-nos mútuament, respectant les diferències i les conviccions de consciència.

En aquestes terres, les diverses comunitats religioses han ofert una gran ajuda per construir i reforçar la societat. És important, avui com en el passat, que la veu de la fe, que és una veu de fraternitat i d'amor, que busca treure el millor de cada persona i de cada societat, pugui seguir sent escoltada. Tal cooperació és un potent instrument en la lluita per eradicar les noves formes mundials d'esclavitud, que són fruit de grans injustícies que poden ser superades només amb noves polítiques i consensos socials.

Apel·lo aquí a la història política dels Estats Units, on la democràcia està radicada en la ment del Poble. Tota activitat política ha de servir i promoure el bé de la persona humana i estar fundada en el respecte de la seva dignitat. «Sostenim com a evidents aquestes veritats: que tots els homes són creats iguals; que han estat dotats pel Creador de certs drets inalienables; que entre aquests està la vida, la llibertat i la cerca de la felicitat» (Declaració d'Independència, 4 juliol 1776). Si és veritat que la política ha de servir a la persona humana, se sap que no pot ser esclava de l'economia i de les finances. La política respon a la necessitat imperiosa de viure per construir junts el bé comú possible, el d'una comunitat que resigna interessos particulars per poder compartir, amb justícia i pau, els seus béns, els seus interessos, la seva vida social. No menystinc la dificultat que això comporta, però els encoratjo en aquest esforç.

En aquesta seu vull recordar també la marxa que, cinquanta anys enrere, Martin Luther King va encapçalar des de Selma a Montgomery, en la campanya per realitzar el «somni» de plens drets civils i polítics pels afro-americans. El seu somni segueix ressonant en els nostres cors. M'alegro que Estats Units segueixi sent per a molts la terra dels «somnia». Somnis que mobilitzen a l'acció, a la participació, al compromís. Somnis que desperten allò que hi ha més profund i autèntic en els pobles.

Als últims segles, milions de persones han arribat a aquesta terra perseguint el somni de poder construir el seu propi futur en llibertat. Nosaltres, pertanyents a aquest continent, no ens espantem dels estrangers, perquè molts de nosaltres fa temps vam ser estrangers. Els parlo com a fill d'immigrants, com a molts de vostès que són descendents d'immigrants. Tràgicament, els drets de molts que van viure aquí molt abans que nosaltres no sempre van ser respectats. A aquests pobles i a les seves nacions, des del cor de la democràcia nord-americana, desitjo reafirmar-los la meva més alta estima i reconeixement. Aquells primers contactes van ser bastants convulsos i sagnants, però és difícil enjudiciar el passat amb els criteris del present. No obstant això, quan l'estranger ens interpel·la, no podem cometre els pecats i els errors del passat. Hem de triar la possibilitat de viure ara al món més noble i just possible, mentre formem les noves generacions, amb una educació que no pot donar mai l'esquena als «veïns», a tot el que ens envolta. Construir una nació ens porta a pensar sempre en relació amb uns altres, sortint de la lògica d'enemic per passar a la lògica de la recíproca subsidiarietat, donant el millor de nosaltres. Confio que ho farem.

El nostre món està afrontant una crisi de refugiats sense precedents des dels temps de la II Guerra Mundial. El que representa grans desafiaments i decisions difícils de prendre. Al que se suma, en aquest continent, a les milers de persones

que es veuen obligades a viatjar cap el nord cercant una vida millor per a si i per als seus éssers estimats, en un anhel de vida amb majors oportunitats. Potser no és el que nosaltres volem per als nostres fills? No hem de deixar-nos intimidar pels nombres, més aviat mirar a les persones, els seus rostres, escoltar les seves històries mentre lluitem per assegurar-los la nostra millor resposta a la seva situació. Una resposta que sempre serà humana, justa i fraterna. Cuidem-nos d'una temptació contemporània: descartar tot el que molesti. Recordem la regla d'or: «Facin vostès amb els altres el que vulguin que els altres facin amb vostès» (Mt 7,12).

Aquesta regla ens dona un paràmetre d'acció ben precís: tractem als altres amb la mateixa passió i compassió amb la qual volem ser tractats. Busquem pels altres les mateixes possibilitats que desitgem per a nosaltres. Acompanyem el creixement dels altres com volem ser acompanyats. En definitiva: volem seguretat, donem seguretat; volem vida, donem vida; volem oportunitats, brindem oportunitats. El paràmetre que usem pels altres serà el paràmetre que el temps usarà amb nosaltres. La regla d'or ens recorda la responsabilitat que tenim de custodiar i defensar la vida humana en totes les etapes del seu desenvolupament.

Aquesta certesa és la que m'ha portat, des del principi del meu ministeri, a treballar en diferents nivells per sol·licitar l'abolició mundial de la pena de mort. Estic convençut que aquest és el millor camí, perquè cada vida és sagrada, cada persona humana està dotada d'una dignitat inalienable i la societat només pot beneficiar-se en la rehabilitació d'aquells que han comès algun delictes. Recentment, els meus germans Bisbes aquí, als Estats Units, han renovat la crida per a l'abolició de la pena de mort. No només m'uneixo amb el meu suport, sinó que animo i encoratjo a quants estan convençuts que una pena justa i necessària mai ha d'excloure la dimensió de l'esperança i l'objectiu de la rehabilitació.

En aquests temps en què les qüestions socials són tan importants, no puc deixar de nomenar a la Serventa de Déu Dorothy Day, fundadora del Moviment del treballador catòlic. El seu activisme social, la seva passió per la justícia i la causa dels oprimits estaven inspirats en l'Evangeli, en la seva fe i en l'exemple dels sants.

Quant s'ha progressat, en aquest sentit, en tantes parts del món! Quant es treballa en aquests primers anys del tercer mil·lenni per treure a les persones de l'extrema pobresa! Sé que comparteixen la meva convicció que encara s'ha de fer molt més i que, en moments de crisi i de dificultat econòmica, no es pot perdre l'esperit de solidaritat internacional. Al mateix temps, vull encoratjar-los a recordar com de propers a nosaltres són avui els presoners del parany de la pobresa. També a aquestes persones hem d'oferir-los esperança. La lluita contra la pobresa i la fam ha de ser combatuda constantment, en tots els seus fronts, especialment en les causes que les provoquen. Sé que gran part del poble nord-americà avui, com ha succeït en el passat, està fent-li front a aquest problema.

No és necessari repetir que part d'aquest gran treball està constituït per la creació i distribució de la riquesa. El just ús dels recursos naturals, l'aplicació de solucions tecnològiques i la guia de l'esperit emprenedor són part indispensable d'una economia que busca ser moderna però especialment solidària i sustentable. «L'activitat empresarial, que és una noble vocació orientada a produir riquesa i a millorar el món per a tots, pot ser una manera molt fecunda de promoure la regió on instal·la les seves produccions, sobretot si entén que la creació de llocs de treball és part ineludible del seu servei al bé comú» (Laudato si', 129). I aquest bé

comú inclou també la terra, tema central de l'Encíclica que he escrit recentment per «entrar en diàleg amb tots sobre la nostra casa comuna» (ibíd., 3).

«Necessitem una conversa que ens uneixi a tots, perquè el desafiament ambiental que vivim, i les seves arrels humanes, ens interessin i ens impacten a tots» (ibíd., 14).

A Laudato si', encoratjo l'esforç valent i responsable per «reorientar el rumb» (N. 61) i per evitar les més grans conseqüències que sorgeixen de la degradació ambiental provocada per l'activitat humana. Estic convençut que podem marcar la diferència i no tinc cap dubte que els Estats Units -i aquest Congrés- estan cridats a tenir un paper important. Ara és el temps d'accions valentes i d'estratègies per implementar una «cultura de la cura» (ibíd., 231) i una «aproximació integral per combatre la pobresa, per retornar la dignitat als exclosos i simultàniament per cuidar la naturalesa» (ibíd., 139). La llibertat humana és capaç de limitar la tècnica (cf. ibíd., 112); d'interpel·lar «la nostra intel·ligència per reconèixer com hauríem d'orientar, conrear i limitar el nostre poder» (ibíd., 78); de posar la tècnica al «servei d'un altre tipus de progrés més sa, més humà, més social, més integral» (ibíd., 112). Sé i confio que les seves excel·lents institucions acadèmiques i de recerca poden fer una contribució vital en els propers anys.

Un segle enrere, a l'inici de la Gran Guerra, «massacre inútil», en paraules del Papa Benet XVI, neix un altre gran nord-americà, el monjo cistercenc Thomas Merton. Ell segueix sent font d'inspiració espiritual i guia per a molts. En la seva autobiografia va escriure: «Encara que lliure per naturalesa i a imatge de Déu, amb tot, i a imatge del món al qual havia vingut, també vaig ser presoner de la meva pròpia violència i egoisme. El món era transsumpte de l'infern, abarrotat d'homes com jo, que l'estimaven i també l'avorrien. Havien nascut per estimar-lo i, no obstant això, vivien amb temor i ànsies desesperades i enfrontades». Merton va ser sobretot un home d'oració, un pensador que va desafiar les certeses del seu temps i va obrir horitzons nous per a les ànimes i per a l'Església; va ser també un home de diàleg, un promotor de la pau entre pobles i religions.

En tal perspectiva de diàleg, desitjo reconèixer els esforços que s'han realitzat en els últims mesos i que ajuden a superar les històriques diferències lligades a dolorosos episodis del passat. És el meu deure construir ponts i ajudar el màxim possible al fet que tots els homes i dones puguin fer-ho. Quan països que han estat en conflicte reprenen el camí del diàleg, que podria haver estat interromput per motius legítims, s'obren nous horitzons per a tots. Això ha requerit i requereix coratge, audàcia, la qual cosa no significa falta de responsabilitat. Un bon polític és aquell que, tenint en ment els interessos de tots, pren el moment amb un esperit obert i pragmàtic. Un bon polític opta sempre per generar processos més que per ocupar espais (cf. Evangelii gaudium, 222-223).

Igualment, ser un agent de diàleg i de pau significa estar veritablement determinat a atenuar i, en últim terme, a acabar amb els diversos conflictes armats que afligeixen el nostre món. I sobre això hem de posar-nos un interrogant: Per què les armes letals són venudes a aquells que pretenen infligir un sofriment indicible sobre els individus i la societat? Tristament, la resposta, que tots coneixem, és simplement per diners; uns diners impregnats de sang, i moltes vegades de sang innocent. Enfront del silenci vergonyós i còmplice, és el nostre deure afrontar el problema i acabar amb el tràfic d'armes.

Tres fills i una filla d'aquesta terra, quatre persones, quatre somnis: Abraham

Lincoln, la llibertat; Martin Luther King, una llibertat que es viu en la pluralitat i la no exclusió; Dorothy Day, la justícia social i els drets de les persones; i Thomas Merton, la capacitat de diàleg i l'obertura a Déu.

Quatre representants del poble nord-americà.

Acabaré la meva visita al seu País a Filadèlfia, on participaré en la Trobada Mundial de les Famílies. He volgut que en tot aquest Viatge Apostòlic la família fos un tema recurrent. Com de fonamental ha estat la família en la construcció d'aquest País. I com de digna segueix sent del nostre suport i alè. No puc amagar la meva preocupació per la família, que està amenaçada, potser com mai, des de l'interior i des de l'exterior. Les relacions fonamentals són posades en dubte, com el mateix fonament del matrimoni i de la família. No puc més que confirmar no només la importància, sinó sobretot, la riquesa i la bellesa de viure en família.

De manera particular voldria cridar la seva atenció sobre aquells components de la família que semblen ser els més vulnerables, és a dir, els joves. Molts tenen per davant un futur ple d'innombrables possibilitats, molts altres semblen desorientats i sense sentit, presoners en un laberint de violència, d'abús i desesperació. Els seus problemes són els nostres problemes. No ens és possible eludir-los. Cal afrontar-los junts, parlar i buscar solucions més enllà del simple tractament nominal de les qüestions. Àdhuc a risc de simplificar, podríem dir que existeix una cultura que empeny a molts joves a no poder formar una família perquè estan privats d'oportunitats de futur. No obstant això, aquesta mateixa cultura concedeix a molts altres, per contra, tantes oportunitats, que també ells es veuen dissuadits de formar una família.

Una Nació és considerada gran quan defensa la llibertat, com va fer Abraham Lincoln; quan genera una cultura que permeti als seus homes «somiar» amb plenitud de drets per als seus germans i germanes, com va intentar fer Martin Luther King; quan lluita per la justícia i la causa dels oprimits, com va fer Dorothy Day en el seu incessant treball; sent fruit d'una fe que es fa diàleg i sembla pau, a l'estil contemplatiu de Merton.

M'he animat a esbossar algunes de les riqueses del seu patrimoni cultural, de l'ànima del seu poble. M'agradaria que aquesta ànima segueixi prenent forma i creixi, perquè els joves puguin heretar i viure en una terra que ha permès a molts somiar. Que Déu beneeixi a Amèrica.

Paraules improvisades pel Papa a la terrassa del Congrés

Bon dia a tots Vostès. Els agraeixo el seu acolliment i la seva presència. Agraeixo els personatges més importants que hi ha aquí: els nens. Vull demanar-li a Déu que els beneeixi. Senyor, Pare nostre de tots, beneeix a aquest poble, beneeix a cadascun d'ells, beneeix a les seves famílies, dóna'ls el que més necessitin. I els demano, per favor, a Vostès, que resin per mi. I, si entre vostès hi ha alguns que no creuen, o no poden resar, els demano, per favor, que em desitgin coses bones. Thank you. Thank you very much. And God bless America.

Traducció al català: Catalunya Religió